

Høgni Hoydal
landsstýrismaður

S v a r

uppá

**fyrirspurning frá Ólúvu Klettskarð, lögtingsmanni, í lögtingsmáli
nr. S-4/2018 viðvíkjandi fiskivinnuni í Norðoyggjum**

Fyrirspurningurin var soljóðandi:

1. Hvussu eru viðurskiftini sum heild hjá ymsu pørtunum í fiskiflotanum í Norðoyggjum, síðan henda samgongan tók við?
2. Hvussu hava inntøkuviðurskiftini og manningarviðurskiftini lagað seg?
3. Hvussu er samtakið JFK/ Kósin/ Næraberg skipað?
4. Er virkseimið so nógv skert hjá hesum samtakinum, nú tey siga seg noydd at selja ein av trolarunum, ið royna í Barentshavinum, vegna fiskivinnunýskipanina?
5. Hvussu nógv er virðið av tí útlutaða til Norðoyggjar í sambandi við lógina um sjófeingi (75%)?
6. Hvussu kunnu útlitini hjá reiðaríum og fiskimonnum í økinum metast í komandi tíðum?

Svar:

Til nr. 1.

Viðurskiptini sum heild hjá ymsu þórtunum í fiskivinnuni í Norðoyggjum eru munandi batnað seinastu árin, síðan hendan samgongan tók við. Til tess at lýsa hetta, eru í talvu 1 nokkur töl frá Hagstovuni, sum lýsa, hvussu nógvir løntakarar eru í Norðoyggjum í ávikavist fiskivinnu og fiskavøruídnaði árin 2011 til 2017.

Løntakaratalini hjá Hagstovuni staðfesta, hvussu nógv fólk eru í arbeiði ella fáa løn í miðal gjøgnum árið í hesi vinnugrein.

Her sæst, at talið av løntakarum, bæði í fiskiskapi og fiskavøruídnaði, er hækkað síðan hendan samgongan tók við og er á einum hægri støði enn áður seinastu 7 árin. Í 2011 var talið av løntakarum í ávikavist fiskiskapi og fiskiídnaði 389 og 203. Í 2017 vóru samsvarandi töl 416 og 231.

Tølini fyri 2018 eru ikki tøk á Hagstovuni enn.

Til nr. 2.

Í svari til henda spurning verður hugt at reiðaríum og skipum, sum hoyra til Norðoyggjar innan bólkin nóta- og ídnaðarskip umframt flakatrolarar.

Svarið verður bygt á, hvat var avreiðingarvirðið í 2014, áðrenn núverandi samgonga kom til samanbórið við, hvat avreiðingarvirðið var í 2017, sum er tað seinasta heila árið, sum er gjørt upp? Tølini eru frá heimasíðuni hjá Vørn.

Fyrst eru avreiðingartølini fyri nóta- og ídnaðarskip lýst í talvu 2.

Í hesi talvu sæst, at vøksturin er 61% í landingarvirði ella 278 mió. kr. frá 2014 til 2017.

Parturin av øllum avreiðingum í bólkinum, ið hoyrir til Norðoyggjar, var 37% í 2014 og 48% í 2017.

Í hesum sambandi skal tó leggjast afturat, at í dag er eitt størri avgjald á teimum fiskasløgum, sum hesi skip fiska. Í 2014 var eitt veiðigjald samsvarandi 126 mió. kr. fyri allan bólkin “nóta- og ídnaðarskip”. Avgjald og uppboðssølugjald á allan hendan bólkin var í 2017 296 mió. kr. Um sagt verður, at Norðoyggjar hava gildið 37% av avgjaldinum í 2014, svaraði hetta til 47 mió. kr. Í 2017 var samsvarandi tal 48% av øllum avgjöldum á 296 mió. kr. ella 142 mió. kr., ið er áleið 95 mió. kr. meira í avgjaldi og uppboðssølugjaldi fyri Norðoyggjar í 2017 í mun til 2014.

Samanumtikið kann sigast, at landingarvirðið fyri bólkin nóta- og ídnaðarskip var yvir 278 mió. kr. hægri í 2017 í mun til 2014. Avgjaldið var 95 mió. kr. hægri, so samlað var talan um 182 mió. kr. eyka inntøku til Norðoyggjar innan bólkin nóta- og ídnaðarskip.

Á sama hátt sum fyri nóta- og ídnaðarskip kann landingarvirðið gerast upp fyri flakatrolarar í 2014 og 2017.

Her vóru bert tvey skip hoyrandi til Norðoyggjar í 2014 og 2017. Í talvu 3 er avreiðingarvirðið hjá hesum báðum skipum lýst. Her sæst, at tað hevur verið ein vøkstur í avreiðingarvirðinum hjá skipunum, sum hoyra til Norðoyggjar, upp á 25% ella 46 mió. kr. Fyri fiskiskapin í Barentshavinum var einki gjald í 2014. Í 2017 var uppboðssøla, og gjørdist gjaldið samlað fyri allan bólkin 7 mió. kr. Av hesum var umleið helvtin goldin av skipunum hoyrandi til Norðoyggjar.

Sostatt var vøksturin í inntøku til Norðoyggjar umleið 42 mió. kr. frá 2014 til 2017.

Samlaða inntøkan hjá skipunum í bólkunum nóta- og ídnaðarskip og flakatrolarar í Norðoyggjum frá 2014 til 2017 var harvið vaksin við umleið 225 mió. kr.

Bólkarnir “trolarar og línuskip” (ofta nevndir bólkur 2 og 3 í heimaflotanum), kunnu lýsast eftir sama leisti við grundarlagi í landingarvirðinum.

Fyri hesar bólkur hevur verið vøkstur í landingarvirðinum frá 2014 til 2017. Í hesi lýsing verður landingarvirðið ikki uppbytt eftir, hvørt feløginu eru úr Norðoyggjum ella ei. Tó vil eg meta, at feløginu, sum hoyra til Norðoyggjar, ikki hava havt verri ár enn restin av flotanum.

Samlað er landingarvirðið í hesum bólku vaksið umleið 100 mió. kr. árinu frá 2014 til 2017. Í talvu 4 er landingarvirðið hjá bólki 2 og 3 lýst.

Manningarviðurskiptini hava ikki broytt seg frá 2014 til 2017, og mega hýrurnar tí vera vaksnar lutfalsliga eins nógv, sum landingarvirðini eru vaksin.

Til nr. 3.

Eg kann ikki svara heilt ítøkiliga og í smálutum, hvussu JFK/Kósin/Næraberg er skipað.

Í kanning av almennum roknskapum kann tó staðfestast, at JFK, Kósini og Næraberg hava óbeinleiðis felags eigarar, ið eru Hanus Hansen og Næraberg Holding. Seinna felagið er átt av útlendingum.

Hesir eigarar eiga partapening í PF JFK, PF Kósini og PF Næraberg umvegis feløgini sp/f 3. februar 1999, PF H.H. og PF DWF.

Hesi trý feløg, PF JFK, PF Kósini og PF Næraberg, eru eigarar í fleiri feløgum, ið øll reka fiskiskip. PF Kósini rekur harumframt eitt flakavirki.

Aðrir eigarar eiga í feløgum saman við PF JFK, PF Kósini og PF Næraberg. Hesir eru millum aðrar V/gr Føroyagrundurin, PF Norðoya Íløgufelag og V/gr Norðoyargrundurin. Einstøk partafeløg eiga harnæst í einstökum feløgum í samtakinum.

Henda lýsing skal takast við fyrivarni, tí hon er bygd á almennar roknskapir, ið kunnu vera broyttir, síðani vit kannaðu teir seinast. Harnæst kann eg ikki veita trygd fyri, at allir roknskapir, ið kunnu setast í samband við nevndu feløg, eru kannaðir.

Til nr. 4.

Svarið til henda spurning verður grundað á meting um Barentshavið.

Fyri at meta, um virkseimið er nógv skert hjá hesum samtakinum, skal samanberast, hvat kvotan hevði verið, um hildið var fram við gomlu lógini (lóg um vinnuligan fiskiskap) samanborið við nýggju skipanina (lóg um fyrisiting av sjófeingi).

Í talvu 5 er samanborið, hvat JFK hevði havt, um útlutingin av rættindum var samsvarandi ásetingum í gomlu lógini (áðrenn 2016). Samlað var heildarkvotan í 2018 27.721 tons. Sambært siðvenju eftir gomlu lógini hevði JFK havt rættindi til 46% av heildarkvotuni ella 12.752 tons.

Sambært nýggju lógini verður ein partur bjóðaður út á uppboði, og í 2018 vóru tilsamans 4.771 tons bjóðað út á uppboði. Av tí sum var eftir, vóru 46% útlutað til JFK, ið samsvarar við 10.557 tons.

Á uppboðssølu keypti JFK kvotur í 2018, tilsamans 2.141 tons ella 45% av tí, sum var lutað út í 2018 í Barentshavinum.

Samanumtikið kann tí sigast, at kvotan hjá JFK í 2018 er 12.698 tons í mun til 12.752 tons við gomlu skipanini ella 54 tons minni. JFK hevði sostatt havt 46% av heildarkvotuni sambært gomlu skipanini, meðan JFK hevur 45,8% av heildarkvotuni eftir nýggju skipanini í 2018.

Ivasamt er tí, hvørt tað kann vera grundarlag at siga, at JFK velur at selja eitt skip orsakað av broytingum í skipanini av fiskivinnuni.

Hvussu eitt reiðarí velur at disponera, er sjálvsagt teirra val.

Hinvegin so minkaði samlaða kvotan í 2018 í mun til 2017, og væntandi verður aftur ein minking í 2019, tí at útlitini fyri toskastovnin í Barentshavinum ikki eru eins góð, sum tey hava verið áður.

Broytingar í heildarkvotu - eitt nú í Barentshavinum - hava altíð verið. Slíkar broytingar kunnu á ongan hátt setast í samband við fiskivinnunýskipanina.

Til nr. 5.

Svar mítt er bygt á eina meting av landingarvirðinum hjá fyrítøkum í Norðoyggjum áðrenn uppboðssølu.

Vit sóu omanfyri, at kvoturnar í Norðoyggjum vóru 37% av samlaða landingarvirðinum í 2014, áðrenn nøkur uppboðssøla var av rættindum. Ikki ber til at meta um samlaða landingarvirðið í 2018, og tí vera tøluni frá 2017 nýtt.

Um vit leggja sum fyrítreyt, at samlaða landingarvirðið av uppsjóvarfiski í 2017 var 1500 mió. kr., og 25% vóru á uppboði, so gevur hetta 1125 mió. til verandi aktørar. Av hesum verða 37% lutað til Norðoyggjar svarandi til 416 mió. kr.

Fyri Barentshavið eru 46% útlutað til feløg í Norðoyggjum. Landingarvirðið í 2017 var 500 mió. kr. Samlað vóru útlutað 83% av hesum til verandi aktørar, svarandi til 415 mió. kr., 46% av tí eru 190 mió. kr.

Við hesi uppseting verður samlaða virðið 416 + 190 mió. kr. tilsamans 606 mió. kr.

Talið samsvarar við, at góð 30% av øllum føroyskum kvotum verða útlutað til Norðoyggjar. Her er talan um uppsjóvarrættindi og rættindi í Barentshavinum.

Umframt hesi rættindi hava feløg í Norðoyggjum møguleika at keypa fleiri rættindi á uppboði, sum tey eisini hava gjørt seinnu árin.

Til samanberingar í mun til samlaða partin av rættindum kann nevast, at fólkatálið í Norðoyggjum er umleið 12% av samlaða fólkatálinum í Føroyum.

Til nr. 6.

Útlit hjá øllum reiðaríum og fiskimonnum er altíð sera nógv tengt at fiskaprísnum á heimsmarknaðinum, hvussu fiskastovnar eru fyri reint lívfrøðiliga, og hvussu nógv

harvið kann veiðast. Harnæst eru viðurskipti, ið ávirka kostnaðar- og útreiðslusíðuna altíð sera avgerandi. Dømi hesum viðvíkjandi eru millum annað oljuprísurin á heimsmarknaðinum og alheims rentustøðið.

Hugsa vit um Norðoyggjar, so er onki, ið talar ímóti, at útlitini hjá reiðaríum og fiskimonnum í økinum eru annað enn góð samanborið við onnur øki í landinum. Lutfalsliga stórir partur av rættindum at veiða er latin verandi feløgum í vinnuni so sum vinnufeløgum í Norðoyggjum.

Harnæst er onki, ið talar ímóti, at feløg í Norðoyggjum ikki standa seg í kappingini um keyp av rættindum á uppboðssøluni. Í triðja lagi skal sigast, at mörkini í regluni um miðsavnan eru høg, soleiðis at møguleikar standa opnir at skipa vinnuna í stór feløg, um ynski er til tess.

Í Norðoyggjum hava altíð verið dugnalig vinnulívsvólk, og eg eri sannførdur um, at tey fara at standa seg væl – og at fleiri fara at leggjast afturat í komandi tíðum, sum vilja fáa mest møguligt virði burturúr okkara tilfeingi á sjónum.

Fiskimálaráðið, 8. oktober 2018

Høgni Hoydal (sign.)
landsstýrismaður

Talva 1. Løntakarar í Norðoyggjum (kelda: Hagstovan)

Løntakarar	Fiskiskapur	Fiskavøruídnadur
2011	389	203
2012	389	205
2013	367	202
2014	392	222
2015	385	214
2016	398	219
2017	416	231

Talva 2. (kelda: Vørn)

	2014	2017	Vøkstur
Næraberg	70.308.606	93.898.046	34%
Chr. í grótinum	109.435.983	167.158.751	53%
Norðborg	209.462.365	247.831.751	18%
Slættaberg	67.181.340	18.338.341	-73%
Norðingur	0	117.720.282	
Borgarin	0	89.246.466	
Íalt Norðoyggjar	456.388.294	734.193.637	61%
Øll skip í bólkinum	1.222.328.418	1.526.356.969	25%
Partur í Norðoyggjum	37%	48%	

Talva 3. (kelda: Vørn)

	2014	2017	Vækstur
Gadus	123.326.259	143.845.025	17%
Sjúrdaberg	61.459.664	86.512.149	41%
Íalt	184.785.923	230.357.174	25%
Øll skip í bólkinum	372.509.954	493.808.523	33%
Partur í Norðoyggjum	50%	47%	

Talva 4. (kelda: Vørn)

	2014	2017	Vækstur
Bólkur 2	499.670.902	537.017.939	7%
Bólkur 3	174.394.012	236.182.995	35%
Íalt	674.064.914	773.200.934	15%

Talva 5. (kelda: Vørn)

Tons	Gamla skipanin	Nýggja skipanin
Kvota	27.721	27.721
Uppboðsárskvota		721
Søluqvota		4.050
Uppboð		4.771
Verandi	27.721	22.950
JFK	46%	46%
Íalt	12.752	10.557

JFK keypt á
uppboð

1. Søla (1 ár NO)		393
2. Søla (1 ár RU)		1.195
3. Søla (1 ár SV)		151
4. Søla (3 ár RU)		97
5. Søla (8 ár NO)		101
6. Søla (8 ár RU)		204
Íalt keypt JFK		2.141
Prosent JFK		45%
Íalt JFK	12.752	12.698